

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 12/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utsläppshandel

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 26 september 2007 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utsläppshandel (RP 84/2007 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har miljöutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (MiUU 9/2007 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Päivi Janka, konsultativ tjänsteman Arto Rajala, överingenjör Peteri Kuuva och överinspektör Jukka Saarinen, handels- och industriministeriet
- regeringsråd Irmeli Virtaranta, finansministeriet
- forskningschef Juha Honkatukia, Statens ekonomiska forskningscentral
- direktör Pekka Manninen, Helsingfors Energi
- verkställande direktör Antti Vilkuna, Kanteleen Voima Oy

- verkställande direktör Vesa Pirtilä, Kotkan Energia Oy
- direktör Ahti Nikkanen, Lahti Energia Oy
- teknologidirektör Peter Sandvik, Rautaruukki Abp
- verkställande direktör Hannu Linna, Vasa Elektriska Ab
- verkställande direktör Pasi Haarala och styrelseordförande Osmo Kähkönen, Voima-tori Oy
- skatteexpert Mika Jokinen, Finlands Näringsliv
- specialrådgivare Kati Takala, Finsk Energiindustri rf
- direktör Anders Portin, Skogsindustri rf
- jurist Janne Metsämäki, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- direktör Sirpa Smolsky, Teknologiindustrin rf
- verkställande direktör Jarmo Nupponen, Olje- och Gasbranschens Centralförbund rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- utrikesministeriet
- Akava ry
- Tjänstemannacentralorganisationen

FTFC rf

- Tampereen Sähkölaitos.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om utsläppshandel. Därmed genomförs beslutet från Europeiska gemenskapernas kommission om den nationella fördelningsplanen för utdelning av utsläppsrätter för växthusgaser handelsperioden 2008—2012, där beslutet kräver ändringar i de lagstadgade fördelningskriterierna för utsläppsrätter och i andra bestämmelser.

Den 4 juni 2007 fattade kommissionen ett beslut om Finlands nationella fördelningsplan för utsläppsrätter handelsperioden 2008—2012. Enligt beslutet ska de totala utsläppsrätterna skäras ned med 2,042109 miljoner ton koldioxid per år. Därmed uppgår de årligen till 37,557891 miljo-

ner ton. Kommissionen betraktar ändringar i vissa anläggningar som klassificerats som nya deltagare eller i deras verksamhet och i fördelningskriterierna för dem som förbjudna korrigeringar i efterhand av de tilldelade utsläppsrätterna.

Vidare föreslår regeringen att fördelningskriterierna ändras för att den nedskärning av taket för rätterna som kommissionen kräver ska fördelas jämnt mellan undergrupperna. Meningen är att fördelningen av de relativt knappa utsläppsrätterna mellan undergrupperna inte ska ändras.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Allmänt

Regeringen föreslår att Europeiska kommissionens beslut om fördelningen av Finlands utsläppsrätter ska beaktas i lagen om utsläppshandel.

Den 4 juni 2007 fattade kommissionen ett beslut som innebär att Finland måste skära ner taket för sina utsläppsrätter med drygt 2 miljoner ton koldioxid om året. De får alltså årligen uppgå till i medeltal högst 37,557891 miljoner ton. Samtidigt kräver kommissionen ändringar i bestämmelserna om vissa anläggningar som klassificeras som nya deltagare. Därför måste bestämmelserna om korrigering i efterhand av utsläppsrätterna upphävas eftersom det anses vara förbjudet. Dessutom påpekar kommissionen att de projektbaserade mekanismerna får utgöra högst 10 procent av de tilldelade utsläppsrätterna för respektive anläggning. Möjligheten att använda projektcertifikat minskar på årsnivå från cirka 5,95 miljoner ton som Finland föreslår till ungefär 3,76 miljoner ton. Det måste beaktas i reger-

ingens tilldelningsbeslut. Däremot uttalar sig kommissionen inte om fördelningen av mekanismerna mellan undergrupperna och fördelningskriterierna kan därför vara oförändrade i lagen.

Beslutet att Finland måste skära ner sina totala utsläppsrätter med 5,2 procent är relativt litet jämfört med hur stora nedskärningar andra medlemsstater drabbas av. I snitt är nedskärningarna 9,5 procent. Dessutom är Finland den enda medlemsstaten där kommissionen tar hänsyn till att utsläppsnivåerna var exceptionella 2005. Tack vare det goda vattenkraftläget alstrade Finland det året exceptionellt mycket el och de nationella utsläppen var därför lägre än normalt i genomsnitt på grund av lägre produktion av kondenskraft. Därför anpassar kommissionen utsläppstalen för 2005 genom att tillåta 5,795524 miljoner ton mer koldioxid. Dessutom beaktar kommissionen att kolintensiteten ökar eftersom det nya kärnkraftverket kan tas i drift senare än beräknat.

Trots att vi måste skära ner utsläppen mindre än EU-genomsnittet är nedskärningen en ny belastning för vår samhällsekonomi. Om hela kvantiteten måste täckas med hjälp av köp av utsläppsrätter kommer de extra kostnaderna att uppgå till cirka 40 miljoner euro per år, beräk-

nar regeringen. Kalkylen bygger på att en utsläppsrätt kostar i snitt 20 euro per ton koldioxid. Den framtida prisutvecklingen är visserligen svår att förutspå men kalkylen ger ändå en fingervisning om de totala kostnaderna.

Fördelningen av den extra bördan

Kommissionen överläter åt medlemsstaterna att själva bedöma hur de vill fördela nedskärningarna av utsläppsrätterna. Under behandlingen i utskottet har det kommit fram flera divergerande synpunkter på vad som är en rättvis fördelning. Det har ansetts att industrin över huvud taget inte får påföras någon extra börda. I ett flertal medlemsstater får industrin hela eller nästan hela sin utsläppsandel gratis. Dessutom påpekar en del att energiindustrin redan nu tagit över en så stor del av bördefördelningen att konkurrensen inom branschen inte kan ta över någon del av bördan till utan att konsumentpriserna stiger betydligt.

I propositionen fördelas de extra nedskärningarna relativt jämnt över alla undergrupper. Därmed ligger deras relativa andel av hela bördan på samma nivå som tidigare. Utifrån beslutet från kommissionen föreslås utsläppsrätterna bli minskade enligt följande: undergrupp A (industriella processer) 9 procent, undergrupp B (energiproduktion inom industrin) 14 procent, undergrupp C (fjärrvärme och kombianläggningar inom fjärrvärmesektorn) 23 procent, undergrupp D (kondensproduktion) 69 procent och undergrupp E (reserv- och toppkraftverk) 14 procent. De extra nedskärningarna varierar mellan 2 och 4 procentenheter beroende på grupp.

I sitt tidigare betänkande (EkUB 28/2006 rd) om utsläppshandeln påpekar utskottet att det med avseende på de samlade effekterna för statsfinanserna är mest kostnadseffektivt att fokusera bördan till de områden där de extra kostnaderna lättast kan föras över på priserna för slutprodukten. Därmed är det energisektorn som får stå för den största bördan och exportindustrin som konkurrerar på den globala marknaden har fått nästan hela den andel den behöver. Om man ser till de samlade effekterna bör det också noteras

att vår energiintensiva exportindustri också drabbas av de stigande elpriserna som inte kan påverkas med fördelningen av de nationella utsläppsrätterna. Elpriset påverkas av priset på utsläppsrätterna på gemenskapens marknad för utsläppshandel. Däremot inverkar den nationella fördelningen på konkurrensen inom utsläppshandeln.

Det har ställts ett kraftfullt krav på att emissionsfaktorn för fjärrvärmesektorn ska ligga kvar på samma nivå som i den gällande lagen och att åtstramningarna ska gälla andra undergrupper. Enligt uppgift behöver fjärrvärme inom undergrupp C och anknytande kombianläggningar inom fjärrvärmesektorn i snitt utsläppsrätter motsvarande 15 miljoner ton perioden 2008—2012. I den gällande lagen tilldelas undergrupp C 12,6 miljoner ton och rätten föreslås nu bli nedskuren med 0,5 miljoner ton. Handels- och industriministeriet bedömer att priset på fjärrvärme då stiger med cirka 0,40 euro per megawattimme. Kalkylen bygger på att en utsläppsrätt i medeltal kostar 25 euro per ton. I ett höghus med fjärrvärme stiger den årliga kostnaden då med cirka 3 euro och i småhus med cirka 6 euro. Den totala effekten på de årliga kostnaderna för fjärrvärme är cirka 18 euro i höghuslägenhet och 34 euro i småhus.

Kostnaderna för uppvärmning vid direkt eluppvärmning stiger betydligt mer än för fjärrvärme. Det beror på att EU:s utsläppshandel påverkar elpriset via marginalprissättningen, inte via den nationella fördelningen av utsläppsrätter. Kostnadsökningen i ett småhus med eluppvärmning beräknas uppgå till cirka 277 euro per år. Ökningen i småhus med oljeuppvärmning är ungefär lika stor som vid fjärrvärme.

Redan i det tidigare betänkandet framhöll utskottet att fjärrvärmesektorn spelar en viktig roll. Den omfattar ungefär 90 procent av höghusen, ungefär hälften av radhusen och merparten av våra offentliga byggnader och affärshus. Ungefär 73 procent av fjärrvärmerna produceras kombinerat, med el och värme (CHP, Combined Heat and Power). Både hos oss i Finland och i EU har den kombinerade produktionen konstaterats vara både effektiv och miljövänlig.

Utan att undervärdera fjärrvärmesektorns viktiga roll anser utskottet med hänvisning till kalkylerna ovan och den samlade bördan för energisektorn att förslaget inte höjer kostnaderna för fjärrvärmesektorn orimligt mycket jämfört med övriga uppvärmningsalternativ. Därför är den interna bördefördelningen inom energisektorn befogad. Relativt sett är det kondensproduktionen som får stå för den största bördan. Kostnadstrycket där kan dämpas en aning med hjälp av en något större projektbaserad mekanism än i de övriga grupperna.

Förslaget påverkar visserligen inte i någon större omfattning konkurrenskraften inom energisektorn. Ändå anser utskottet det viktigt att riksdagen får en god helhetsbild av läget. Följaktligen föreslår utskottet att riksdagen godkänner ett uttalande där regeringen i samband med energi- och klimatstrategin förutsätts göra en utvärdering av konkurrenskraften inom olika energiformer och produktionssätt med avseende på klimatpolitik, kostnadseffektivitet, självförsörjning i energi och nationell konkurrenskraft (*Utskottets förslag till uttalande 1*).

Sammantaget sett anser utskottet det motiverat att den extra bördan, som regeringen föreslår, fördelas mellan alla utsläppshandelsansvariga. Med tanke på att den nya handelsperioden snart börjar vore det orimligt att påföra bara en eller ett fåtal grupper en extra ekonomisk börda med så här kort varsel. I regeringens förslag ändras inte respektive gruppers relativa andelar. Bördan för vår exportindustri underlättas en aning av att fördelningen bygger på så kallad grand fathering där utsläppen fördelas i relation till utsläppen 1998—2002. Minskade specifika utsläpp från industrin under den perioden och därefter betyder inte att utsläppsrätterna inom sektorn minskar fullt ut.

Torv

Inhemsk torv spelar en stor roll dels för vår självförsörjning, dels för CHP-produktionen. Torv står till exempel för ungefär 20 procent av bränslet för den kommunala CHP-produktionen. Med avseende på växthusgaserna inordnas torv för närvarande i en egen bränslekategori enligt

den nyaste klassificeringen (IPCC 2006) från den internationella klimatpanelen (IPCC, Intergovernmental Panel on Climate Change). I utsläppshandeln klassas utsläppen från torvbränning, och därmed också emissionsfaktorn, som fossila bränslen.

Forskningsresultat från Finland (VTT Tiedoteita — Research Notes 2365, Esbo 2007) tyder på att torvutsläppen kan minska avsevärt om ny teknik och torvmarker nyttiggörs fullt ut. Redan i ett hundraårigt perspektiv har bränntorv mindre klimatkonsekvenser än stenkolk, visar studien. Ändrad emissionsfaktor för torv skulle dessutom minska bördan för energisektorn. Därmed kan Finland få bättre möjligheter att öka andelen förnybar energi vid kombinerad användning av ved och torv.

Ekonomiutskottet föreslår därför att riksdagen godkänner ett uttalande om att regeringen bör skynda på åtgärder för att emissionsfaktorn för torv ska ses över med hänsyn till de vetenskapliga studierna från internationella klimatpanelen IPCC (*Utskottets förslag till uttalande 2*).

En ändrad emissionsfaktor måste godkännas av IPCC. Vår forskning kring torv bör få adekvata resurser och samarbetet med andra torvproducerande länder måste förbättras, framhåller utskottet.

Övrigt

Under behandlingens gång har det kommit fram enstaka situationer då den gällande lagen inte anses resultera i ett rättvist eller vettigt slutresultat för enskilda anläggningar, om man ser till målet med lagen.

Lagen berör ett stort antal anläggningar och leder därför till ett visst schablonmässigt förfarande. Det behöver dock inte betyda att systemet inte behöver förbättras. Målet måste alltid vara att systemet medverkar till större miljöeffektivitet och lägre utsläpp från anläggningarna.

Också miljöutskottet understryker vikten av utvecklingsinsatser i sitt utlåtande, där det bland annat sägs att den pågående revideringen av direktivet om utsläppshandel är viktig. Utskottet håller med miljöutskottet. För att stoppa klimatförändringen och fördela bördan jämnare är det

emellertid av största vikt att det också sker en förändring utanför EU och att de förestående klimatförhandlingarna resulterar i en global klimatöverenskommelse med rättvisa regler.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår ekonomiskutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar och

att två uttalanden godkänns (Utskottets förslag till uttalanden).

Utskottets förslag till uttalanden

1. *Riksdagen förutsätter att regeringen i samband med energi- och klimatstrategin gör en utvärdering av konkurrenskraften för olika energiformer och produktionsmetoder med avseende på klimatpolitik, kostnadseffektivitet, självförsörjning av energi och nationell konkurrenskraft.*
2. *Riksdagen anser att regeringen så snart som möjligt ska initiera en översyn av emissionsfaktorn för torv med beaktande av vetenskapliga studier från internationella klimatpanelen IPCC.*

Helsingfors den 7 december 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Antti Rantakangas /cent
medl. Janina Andersson /gröna
Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd

Jouko Laxell /saml
Eero Lehti /saml
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /saml
Sirpa Paatero /sd
Markku Uusipaavalniemi /cent
ers. Janne Seurujärvi /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.

RESERVATION 1

Motivering

Ända sedan 1960-talet har vi i Finland satsat mycket på fjärrvärme för att förbättra energieffektiviteten och höja miljösäkerheten. Därmed har Finland blivit en föregångare inom fjärrvärmesektorn och fjärrvärmen har blivit ett viktigt led i samhällets livsviktiga infrastruktur. Fjärrvärme kan inte produceras utan bränsle och bränsleanvändningen kan inte ställas om från den ena dagen till den andra. Samtidigt skjuter bränslepriserna i höjden, inte minst på naturgas där priset är starkt kopplat till världsmarknadspriset på olja. När bränslepriserna stiger hotas också fjärrvärmen av prishöjningar.

Lagförslaget i betänkandet kommer nästan inte alls att styra målen för utsläppsminskningar i en vettig riktning. Inte bara de ständigt stigande bränslepriserna utan också merkostnaderna för nya utsläppsrätter återspeglas i energipriserna. Det är kunderna som i sista hand får stå för de extra kostnaderna. Merparten av fjärrvärmens förbrukas i höghus där de boende har mycket begränsade möjligheter att påverka sin energiförbrukning.

Den föreslagna bördefördelningen kommer i hög grad att öka pressen på prishöjningar. Vi anser att de föreslagna koefficienterna för effektivitet och nedskärning är mycket olämpliga (31 c §) eftersom de i själva verket är en inkomsttransferring från höghusboende till storindustrin.

Fram till 2025 beräknas vår årliga energikonsumtion öka med 20 TWh från den nuvarande nivån 87 TWh. Bland annat beräknas byggnaders värmebehov öka ytterligare. Det måste därför beaktas i undergrupp C i lagförslaget. Det effektivaste sättet att producera energi är att kombinera el och värme där den totala konsumtionen av primär energi, det vill säga obearbetad naturenergi, är betydligt lägre än om el och värme produceras separat. Vid kombinerad produktion kan verkningsgraden stiga till drygt 90 procent.

På grund av förpliktelserna i Kyotoprotokollet har EU ställt som mål att den kombinerade

produktionen ska fördubblas i Europa fram till 2010. EU ser kombinerad produktion av el och värme som den viktigaste enskilda metoden för att minska växthusgaserna. Finland är en föregångare inom kombinerad produktion eftersom ungefär en tredjedel av vår el produceras på det sättet. Dessutom spelar kombinerad produktion en viktig roll för att stoppa klimatförändringen. Den medger också avsevärt ökad användning av förnybar energi och förbättrar i hög grad energieffektiviteten.

Det måste till politiska medel för att fördelarna med kombinerad produktion ska bli mer kända och produktionen kunna byggas ut. Undergrupp C har redan tidigare genomgått orimligt stora nedskärningar och vi anser att ytterligare nedskärningar strider mot EU:s mål för energieffektiviteten. Vi föreslår därför att de nya nedskärningarna inte alls ska drabba undergrupp C för att EU:s mål för energieffektivitet ska kunna nås.

Regeringen föreslår inga ändringar i 31 g §. Om en del av fjärrvärmens produceras i så kallade kondenskraftverk med avtappning måste man i vissa fall producera betydande mängder kondensat för fjärrvärmens när kraftverken ska vara i drift åtminstone på teknisk miniminivå. Den här typen av påtvingad kondensat som behövs för fjärrvärmeproduktionen är inte jämförbar med den kondensat som produceras på elmarknadsvillkor utan räknas in i den årliga bränsleförbrukningen i fjärrvärmesystemet. Det betyder att städerna måste producera stora mängder elenergi i ett läge då det inte är ekonomiskt lönsamt att producera kondensat eftersom de för att täcka in sin fjärrvärmebörda i kondenskraftverk med avtappning måste driva kraftverken på lägsta möjliga effekt. Därför anser vi att 31 g § bör få ett nytt 7 mom. där bara den del av den årliga bränsleförbrukningen vid kondenskraftverk med avtappning dras av som uppkommer när kondensat produceras på högre nivå än den tekniska miniminivån.

Utskottets lagförslag har ännu en brist som gäller nya anläggningar som har blivit klara den första handelsperioden. Lagen säger inte klart och tydligt ut vilka regler som ska följas när anläggningen slutar med verksamhet som lyder under lagen om utsläppshandel. Därför föreslår vi att 31 h § 4 mom. får regler för dessa situationer.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslaget i betänkandet i övrigt godkänns enligt betänkandet, men att ingressen och 31 c—f § samt h § godkänns med ändringar och att 31 g § får ett nytt 7 mom. som följer (Reservations ändringsförslag):

Reservationens ändringsförslag**Lag****om ändring av lagen om utsläppshandel**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 30 juli 2004 om utsläppshandel (683/2004) 31 o § 3 mom., 31 p och 31 q §, sådana de lyder i lag 108/2007, samt
ändras 31 c §, 31 d § 1 mom., 31 e § 1 mom., 31 f § 1 mom., 31 h § 4 mom., 31 i § 1 och 2 mom., 31 l § 2 mom., 31 m §, 31 o § 2 mom. och 31 t § 2 mom., sådana de lyder i nämnda lag 108/2007, samt fogas till 31 g §, sådan den lyder i nämnda lag 108/2007, ett nytt 7 mom. som följer:

31 c §***Undergruppernas koefficienter för effektivitet och nedskärning***

Vid beviljandet av utsläppsrätter multipliceras de kalkylerade utsläppsrätterna för undergrupperna A, B och E med följande koefficienter för effektivitet:

- 1) 0,89 för undergrupp A,
- 2) 0,85 för undergrupp B och E.

Vid beviljandet av utsläppsrätter multipliceras de kalkylerade utsläppsrätterna för undergrupperna C och D med följande koefficienter för nedskärning:

- 1) 0,80 för undergrupp C,
- 2) 0,31 för undergrupp D.

31 d §***Fördelningskriterierna för undergrupp A***

De utsläppsrätter som skall beviljas för anläggningarna i undergrupp A för utsläppshandelsperioden 2008—2012 och som motsvarar ett år beräknas genom att koefficienten för den industriella processens genomsnittliga specifika utsläpp multipliceras med koefficienten för den industriella processens genomsnittliga kapacitetsutnyttjande. Anläggningarnas genomsnittliga produktionskapacitet år 2007 multipliceras med denna produkt och därefter multipliceras resultatet med koefficienten för effektivitet för undergrupp A, 0,89. Utsläppsrätterna för oljeraffinering beräknas i enlighet med bestämmelserna i 31 e §.

— — — — —

31 e §

Fördelningskriterierna för oljeraffinaderier

De utsläppsrätter som skall beviljas för oljeraffinering för utsläppshandelsperioden 2008—2012 och som motsvarar ett år beräknas genom att den genomsnittliga bränsleförbrukningen multipliceras med den genomsnittliga koefficienten för specifika utsläpp. Till detta antal utsläppsrätter fogas den väteproduktionsmängd som verksamhetsutövaren har uppskattat för år 2007 i ton multiplicerad med talet 5,6. Till detta tal som erhålls på detta sätt skall fogas den mängd koldioxidutsläpp under 2007 som förorsakas av ökad bränsleförbrukning i raffinaderiet och är en följd av betydande ändringar i slutprodukten struktur som sammanhänger med raffinaderiförändringen, och denna summa skall multipliceras med koefficienten för effektivitet för undergrupp A, 0,89.

31 f §

Fördelningskriterierna för undergrupp B

De utsläppsrätter som skall beviljas för anläggningarna i undergrupp B för industrins energiproduktion och produktionen av el i anslutning därtill för utsläppshandelsperioden 2008—2012 och som motsvarar ett år beräknas genom att den genomsnittliga bränsleförbrukningen för industrins energiproduktion och produktionen av el i anslutning därtill multipliceras med den genomsnittliga koefficienten för specifika utsläpp. Utsläppsrätterna för massa- och pappersindustrins, metalltillverkningens samt den kemiska industrins anläggningar i undergrupp B beräknas genom att ovan erhållna produkt multipliceras med den kända relationen mellan kapaciteterna den 1 januari 2007 och den 30 juni 2000 i en industriell process som är nära anknyten till anläggningens energiproduktion. Det erhållna talet multipliceras med koefficienten för effektivitet för undergrupp B, 0,85.

31 g §

Behandlingen av ett fjärrvärmenät som en helhet

Om en del av värmen i fjärrvärmenätet produceras i ett så kallat kondenskraftverk med avtappning dras bara den del av bränslet av på fjärrvärmenätets årliga förbrukning som har uppkommit när kondensel produceras på högre effekt än anläggningens lägsta tekniska effekt. Som eleffekt för den lägsta effekten tillämpas ett värde som räknas ut genom att den högsta nettoeleffekten multipliceras med 0,4. (Nytt)

31 h §

Fördelningskriterierna per anläggning i undergrupp C

De utsläppsrätter som beräknats för en verksamhetsutövare inriktas på verksamhetsutövarens fjärrvärmeproducerande förbränningsanläggningsenheter i relation till hur mycket koldioxidutsläpp de har haft vid produktionen av fjärrvärme och den el som producerats i anslutning därtill under de för förbränningsanläggningsenheterna i samma fjärrvärmenät gemensamma verksamhetsåren 2002—2005. De utsläppsrätter för utsläppshandelsperioden 2008—2012 som skall beviljas för en anläggning i undergrupp C eller för en del av dess produktion och som motsvarar ett år erhålls genom att utsläppsrätterna för förbränningsanläggningsenheterna i anläggningen i fråga i undergrupp C räknas samman och summan multipliceras med koefficienten för nedskärning för undergrupp C, 0,80. Om en anläggning för baslast lämnar fjärrvärmenätet före ett beslut om förslag till fördelningsplan för handelsperioden 2008—2012 som avses i 34 §, ska fjärrvärmenätet tilldelas utsläppsrätter som är uträknade enligt 31 g § i överensstämmelse med den förändrade situationen för de verksamhetsutövare och deras anläggningar som under handelsperioden

Reservation 1

EkUB 12/2007 rd — RP 84/2007 rd

*producerar och levererar fjärrvärme till fjärr-
värmenätet.*

— — — — —

31 i, l, m, o och t §
(Som i EkUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i EkUB)

Helsingfors den 7 december 2007

Jouko Skinnari /sd
Sirpa Paatero /sd
Päivi Lipponen /sd

RESERVATION 2

Motivering

I propositionen fördelas de nya skyldigheterna att skära ner utsläppen med ungefär 2 miljoner ton koldioxid per år perioden 2008—2012. Bördedistributionen slår utan vidare hårdast mot hushållen. Bördan slår också hårt mot små och medelstora företag och jordbruket. I regionalt hänseende är i synnerhet landsbygden och befolkningen och företagen i glesbygden drabbade.

Klimatpolitiskt sett är det viktigt att Finland uppfyller sin förpliktelse. Ursprungligen fick vi en mycket tung börda jämfört med flera andra medlemsstater eftersom vi redan tidigare hade satsat mycket mer på att skära ner våra utsläpp.

Regeringens förslag till ny bördedistribution gör att hushållen kommer att få betydligt dyrare energinota. Dessutom höjer regeringen energiskatterna från och med 2008 med samma resultat. Inte minst flerbarnsfamiljer, pensionärer och andra låginkomsttagare med dåligt indexskydd eller inget indexskydd alls hamnar i ännu större ekonomiskt trångmål. Också små och medelstora företag, som står för merparten av arbetstillfällena i vårt land, får ta på sig rollen av betalare utan att egentligen ha någon möjlighet att slå ut bördan på priserna. Inom jordbruket kommer bördedistributionen att vara en risk mot lönsamheten precis som många andra faktorer.

Det är visserligen mycket viktigt att ge industrin goda villkor. Lönsamheten inom industrin är i hög grad beroende av den internationella konkurrensförmågan och priset på råvaror och arbete, men också av räntenivån och både tillgången och priset på energi. Ändå måste också industrin dra sitt strå till stacken för att motverka klimatförändringen.

Vi måste utnyttja de så kallade Kyotomekanismerna för att uppfylla de nya nedskärningsförpliktelserna som kommissionen ålägger oss. Följaktligen behövs det samarbete mellan olika förvaltningsområden och mellan företagen. Vi ska också utnyttja de internationella fonder som finns.

Ekonomiutskottet nöjde sig med regeringens förslag till bördedistribution. Kondenskraftverken får stå för en mycket stor del av bördan, vilket innebär att framför allt anläggningarna i glesbygden får problem om de inte har tillgång till värmelast. Det finns många områden av den typen i Finland. I stället behöver industriella processer stå för en mindre andel av bördan. Det är inte säkert att regeringens fördelningsförslag ligger i linje med EU:s principer eftersom det leder till regionalpolitisk ojämlikhet.

Det beslut som regeringen och en majoritet i ekonomiutskottet går in för leder bland annat till svårigheter att använda torv. Till exempel kraftverket i Haapavesi hotas av nedläggning på grund av olönsamhet. Där hjälper inte ens inmatningstariffer eftersom de bara ersätter en liten del av den ökande bördan. Vi måste få en nationell emissionsfaktor för den finländska torven som förnyas så långsamt.

Också en del kommunala energiverk, till exempel i Kotka och Vasa och vissa andra orter, kommer att få problem av olika orsaker. Våra förslag underlättar deras situation.

Enligt uppgifter till utskottet påverkas elpriset av utsläppshandeln genom marginalprissättningen. Uppgifter från handels- och industriministeriet visar att uppvärmningskostnaderna för till exempel en medelstor villa med eluppvärmning stiger med 277,5 euro om året, medan kostnadsökningen med fjärrvärme är 34 euro om året. Skillnaden är alltså mycket stor. Många som har satsat på direktverkande elvärme har inga möjligheter att ställa om sitt uppvärmningssystem eller så är ombyggnader orimligt dyra. Regeringens skattehöjningar gör att kostnadsökningarna är permanenta.

Propositionen måste ses över för att hushåll, små och medelstora företag och jordbruket ska behandlas rättvisare. Nedan har vi ett förslag till en bördedistribution som belastar undergrupperna A och B lite mer och undergrupperna C och D lite mindre.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

*att lagförslaget i utskottets betänkande godkänns enligt följande (**Reservationens ändringsförslag**).*

Reservationens ändringsförslag**Lag****om ändring av lagen om utsläppshandel**

Ingressen
(Som i EkUB)

31 c §

Undergruppernas koefficienter för effektivitet och nedskärning

Vid beviljandet av utsläppsrätter multipliceras de kalkylerade utsläppsrätterna för undergrupperna A, B och E med följande koefficienter för effektivitet:

- 1) 0,89 för undergrupp A,
- 2) 0,85 för undergrupp B och E.

Vid beviljandet av utsläppsrätter multipliceras de kalkylerade utsläppsrätterna för undergrupperna C och D med följande koefficienter för nedskärning:

- 1) 0,78 för undergrupp C,
- 2) 0,40 för undergrupp D.

31 d §

Fördelningskriterierna för undergrupp A

De utsläppsrätter som skall beviljas för anläggningarna i undergrupp A för utsläppshandelsperioden 2008—2012 och som motsvarar ett år beräknas genom att koefficienten för den industriella processens genomsnittliga specifika utsläpp multipliceras med koefficienten för den industriella processens genomsnittliga kapaci-

tetsutnyttjande. Anläggningarnas genomsnittliga produktionskapacitet år 2007 multipliceras med denna produkt och därefter multipliceras resultatet med koefficienten för effektivitet för undergrupp A, 0,89. Utsläppsrätterna för oljeraffinering beräknas i enlighet med bestämmelserna i 31 e §.

31 e §

Fördelningskriterierna för oljeraffinaderier

De utsläppsrätter som skall beviljas för oljeraffinering för utsläppshandelsperioden 2008—2012 och som motsvarar ett år beräknas genom att den genomsnittliga bränsleförbrukningen multipliceras med den genomsnittliga koefficienten för specifika utsläpp. Till detta antal utsläppsrätter fogas den väteproduktionsmängd som verksamhetsutövaren har uppskattat för år 2007 i ton multiplicerad med talet 5,6. Till det tal som erhålls på detta sätt skall fogas den mängd koldioxidutsläpp under 2007 som förorsakas av ökad bränsleförbrukning i raffinaderiet och är en följd av betydande ändringar i slutprodukten struktur som sammanhänger med raffinaderiförändringen, och denna summa skall multipliceras med koefficienten för effektivitet för undergrupp A, 0,89.

31 f §

Fördelningskriterierna för undergrupp B

De utsläppsrätter som skall beviljas för anläggningarna i undergrupp B för industrins energiproduktion och produktionen av el i anslutning därtill för utsläppshandelsperioden 2008—2012 och som motsvarar ett år beräknas genom att den genomsnittliga bränsleförbrukningen för industrins energiproduktion och produktionen av el i anslutning därtill multipliceras med den genomsnittliga koefficienten för specifika utsläpp. Utsläppsrätterna för massa- och pappersindustrins, metalltillverkningens samt den kemiska industrins anläggningar i undergrupp B beräknas genom att ovan erhållna produkt multipliceras med den kända relationen mellan kapaciteterna den 1 januari 2007 och den 30 juni 2000 i en industriell process som är nära anknyten till anläggningens energiproduktion. Det erhållna talet multipliceras med koefficienten för effektivitet för undergrupp B, 0,85.

31 h §

Fördelningskriterierna per anläggning i undergrupp C

De utsläppsrätter som beräknats för en verksamhetsutövare inriktas på verksamhetsutövarens fjärrvärmeproducerande förbränningsanläggningsenheter i relation till hur mycket koldioxidutsläpp de har haft vid produktionen av fjärrvärme och den el som producerats i anslutning därtill under de för förbränningsanläggningsenheter i samma fjärrvärmesystem gemen-samma verksamhetsåren 2002—2005. De utsläppsrätter för utsläppshandelsperioden 2008—2012 som skall beviljas för en anläggning i undergrupp C eller för en del av dess produktion och som motsvarar ett år erhålls genom att utsläppsrätterna för förbränningsanläggningsenheter i anläggningen i fråga i undergrupp C räknas samman och summan multipliceras med

koefficienten för nedskärning för undergrupp C, 0,78.

31 i §

Fördelningskriterierna för undergrupp D och E

De utsläppsrätter som skall beviljas för anläggningarna i undergrupp D för utsläppshandelsperioden 2008—2012 och som motsvarar ett år beräknas genom att den genomsnittliga årliga bränsleförbrukningen åren 2000—2003 multipliceras med den genomsnittliga koefficienten för specifika utsläpp åren 2000—2003 och denna produkt multipliceras med koefficienten för nedskärning för undergrupp D, 0,40. Det antal utsläppsrätter som erhålls på detta sätt multipliceras ytterligare med den anpassningskoefficient som avses i 31 s §. Bränsleförbrukningen och koefficienten för specifika utsläpp beräknas som ett aritmetiskt medelvärde av åren 2000—2003.

De utsläppsrätter som skall beviljas för anläggningarna i undergrupp E för utsläppshandelsperioden 2008—2012 och som motsvarar ett år beräknas genom att den genomsnittliga årliga bränsleförbrukningen åren 1998—2002 multipliceras med den genomsnittliga koefficienten för specifika utsläpp åren 1998—2002 och denna produkt multipliceras med koefficienten för effektivitet för undergrupp E, 0,85. Bränsleförbrukningen och koefficienten för specifika utsläpp beräknas som ett aritmetiskt medelvärde av åren 1998—2002.

31 l och 31 m §
(Som i EkUB)

31 o §

Fördelningskriterierna för nya deltagare i fråga om befintliga anläggningar

Om en befintlig anläggning eller förbränningsanläggningsenhet börjar höra till lagens tillämpningsområde och ansluts till ett fjärrvärmesystem där utsläppsrätter för de anläggningar i

Reservation 2

EkUB 12/2007 rd — RP 84/2007 rd

undergrupp C som producerar fjärrvärme för fjärrvärmenätet har beräknats och beviljats i enlighet med 31 g och 31 h §, beräknas utsläppsrätterna för den anläggning eller del av anläggning som börjar höra till lagens tillämpningsområde per förbränningsanläggningsenhet som ett aritmetiskt medelvärde av koldioxidutsläppen under fulla verksamhetsår 1998—2004. De utsläppsrätter för undergrupp C som motsvarar ett år erhålls genom att detta tal multipliceras med

koefficienten för nedskärning för undergrupp C, 0,78.

31 t §
(Som i EkUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i EkUB)

Helsingfors den 7 december 2007

Toimi Kankaanniemi /kd

RESERVATION 3

Motivering

Genom propositionen ska kommissionens beslut om nationell fördelningsplan för handelsperioden 2008—2012 genomföras på de punkter som kräver lagändringar i fördelningskriterierna för utsläppsrätter och vissa andra frågor. Kommissionen föreskriver att Finland måste skära ner sina årliga utsläppsrätter från 39,6 till 37,6 miljoner ton koldioxid, alltså med 5,2 procent.

Regeringen föreslår vissa ändringar i fördelningskriterierna för att nedskärningen ska fördelas jämnt mellan alla undergrupper. Det finns ingen orsak att göra det eftersom kommissionen inte lägger sig i Finlands fördelning av bördan mellan olika undergrupper.

Det förslag till fördelningsplan som Finland lade fram för kommissionen i februari var redan den mycket sträng. I den nya lag om utsläppshandel som trädde i kraft i februari inriktades nedskärningarna för den första handelsperioden uteslutande på energisektorn. Det är fortfarande energiproduktionen som ska stå för den största nedskärningen av växthusgaserna perioden 2008—2012.

Kommissionens fördelning av nedskärningarna kommer också den att ytterligare snedvrida konkurrensen i EU. Många företag som konkurrerar med finska företag kommer över sina utsläppsrätter helt gratis inom EU. De höga priserna på utsläppsrätter gör att produktionskostnaderna stiger, vilket leder till att industriell produktion och utsläpp flyttar till länder utanför EU. I sitt beslut begränsar kommissionen det totala antalet utsläppsrätter för ett flertal länder. Följaktligen har marknadspriserna och rätterna stigit och haft negativa effekter för ekonomin. Undersökningar visar att den årliga kostnaden uppgår till cirka 1,8 miljarder euro när kostnadsfria utsläppsrätter slås ut på marknadspriserna för elförbrukare.

I regeringsförklaringen åtar sig regeringen att i den nationella tillämpningen av utsläppshandeln ta hänsyn till verksamhets- och konkurrensvillkoren för finländska exportföretag som arbetar på en global marknad. Propositionen är ett hot mot de finländska exportföretagens verksamhetsvillkor och möjligheter att sysselsätta och skapa välfärd i Finland. Redan nu bär Finland en mycket tung del av nedskärningarna av koldioxidutsläppen. I dagsläget utgör förnybar energi 25 procent av vår energiproduktion, medan EU-länderna i snitt producerar 6,5 procent av sin energi med förnybara energiformer.

Det är självklart att Finland ska uppfylla sina åtaganden att motarbeta klimatförändringen. Men vi ska delta i de gemensamma aktionerna utan att skada vår samhällsekonomi eller förstöra konkurrenskraften för olika energiformer. I den gällande 31 s § garanterar sig Finland redan mot att kommissionen skär ner våra utsläppsrätter i fördelningsplanen. Den nya propositionen måste avvisas eftersom vi kan genomföra kommissionens nedskärningar med hjälp av den gällande lagen om utsläppshandel.

Utskottet föreslår ett uttalande om att regeringen snabbt ska vidta åtgärder för att ändra emissionsfaktorn för torv. Jag ställer mig bakom förslaget eftersom en lindrigare emissionsfaktor för torv underlättar energisektorns börda och ger Finland bättre möjligheter att satsa på förnybar energi.

Förslag

Jag föreslår

att propositionen förkastas och

att utskottets förslag till uttalande godkänns.

Reservation 3

EkUB 12/2007 rd — RP 84/2007 rd

Helsingfors den 7 december 2007

Matti Kangas /vänst